

Onderwijs en
Ontwikkeling

REMUNERATIERAPPORT HOGESCHOOL ROTTERDAM

VERSLAG OVER 2015

Instituut/Dienst

Auteur(s)

Functie auteur(s)

Datum

Status

(c) Hogeschool Rotterdam 2016

Onderwijs en Ontwikkeling

O.L.M. Jager-Bes

Directeur OeO

23 05 2016

Definitief, vastgesteld door de RvT.

1. Inleiding

Het protocol Raad van Toezicht en College van Bestuur van Hogeschool Rotterdam, dat in overeenstemming met de branchecode governance hbo is vastgesteld, vermeldt:

- *Het remuneratierapport van de Raad van Toezicht bevat een verslag van de wijze waarop het bezoldigingsbeleid in het afgelopen jaar in de praktijk is gebracht. In het geval dat gedurende het boekjaar aan een (voormalig) lid van het College van Bestuur een bijzondere vergoeding is betaald of toegezegd, wordt deze in het remuneratierapport vermeld en van een toelichting voorzien. Het remuneratierapport bevat tevens een overzicht van het bezoldigingsbeleid dat het komende boekjaar en de daaropvolgende door de raad wordt voorzien.*
- *Het overzicht dat in het voorgaande lid is bedoeld bevat in elk geval bepalingen over het relatieve belang van het salaris en de toelage (indien van toepassing), het beleid ten aanzien van de duur van de contracten van leden van het College van Bestuur en de geldende opzegtermijnen en afvloeiingsregelingen, en de regeling en financiering van de pensioentoezeggingen.*

Met de publicatie van dit rapport voldoet de Raad van Toezicht aan de hierboven geformuleerde verplichting.

2. Samenstelling College van Bestuur in 2015

Het College van Bestuur van Hogeschool bestond in 2015 uit

- Dhr. drs. M.J.G. Bormans (voorzitter)
- Dhr. J.G. Roelof
- Mevr. dr. A.A. Sanderman

3. Grondslag voor rechtspositie

De grondslag van de bezoldiging van de leden van het College van Bestuur kent verschillende voorgeschiedenissen.

Bij de voorzitter is er bij indiensttreding sprake geweest van een horizontale overstap vanuit de rechtspositie bij de Hogeschool Arnhem Nijmegen. Dhr. Roelof is in het verleden gehonoreerd volgens een indeling van de toenmalige "Adviesregeling Totaal Vast Inkomen" die in februari 2006 is opgesteld door de Hay group. Daarbij werd een korting van 15% op het salaris van de toenmalige voorzitter toegepast. In 2013 is de beloning aangepast op de geldende WNT-norm en de verlaagde Hay norm voor leden van het CvB. Bij de indiensttreding van mevrouw Sanderman is de geldende rechtspositie van de heer Roelof als uitgangspunt gehanteerd.

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht geworden. Op basis van deze wet zijn voor de diverse publieke en semipublieke sectoren bezoldigingsmaxima vastgesteld. Deze wet heeft eerdere regimes ingehaald met, waar dit aan de orde is, een overgangsregeling. Met ingang van 2015 is de WNT weer aangepast.

4. Hoofdpijnen rechtspositie

a. Duur van de arbeidsovereenkomst

De Raad van Toezicht heeft er als beleid voor gekozen om voor de aanstellingsduur, de periode van vier jaar te hanteren bij de benoeming van nieuwe leden.

De aanstellingsduur van vier jaar is sinds 1 september 2006 verwerkt in de arbeidsovereenkomst met de heer Roelof. Tevens is met hem overeengekomen dat als de functie van lid van het College van Bestuur niet zou worden voortgezet, herplaatsing in een passende functie binnen de hogeschool plaatsvindt (met een honorering op het niveau van een directeur). De aanstelling van de heer Roelof is per 1 september 2010 verlengd voor een periode van vier jaar. Aansluitend heeft de Raad van Toezicht de heer Roelof verzocht de reorganisatie van de ondersteunende diensten ter hand te nemen. Daartoe is zijn aanstelling met een extra periode van twee jaar verlengd tot 1 september 2016. In december heeft de RvT aan de heer Roelof gevraagd zijn contract met een jaar te verlengen. De heer Roelof heeft positief gereageerd op dit verzoek. Conform de procedure herbenoeming heeft de RvT de verlenging aan de CMR voorgelegd. De CMR heeft in een gesprek met de RvT positief advies afgegeven.

De aanstellingen van de heer Bormans per 1 september 2012 en van mevrouw Sanderman per 15 september 2014 kennen eveneens een aanstellingstermijn van vier jaar, met de mogelijkheid van verlenging. In december heeft de RvT aan de heer Bormans gevraagd om zijn termijn van vier jaar te verlengen met een tweede termijn van vier jaar. De heer Bormans heeft positief gereageerd op dit verzoek. Conform de procedure herbenoeming heeft de RvT de herbenoeming aan de CMR voorgelegd. De CMR heeft in een gesprek met de RvT positief advies afgegeven.

b. Hoogte en structuur van het vaste salaris

Door middel van een besluit d.d. 18 juni 2013 heeft de Raad van Toezicht de salarissen van de leden van het College van Bestuur voor 2013 vastgesteld. Het salaris van de voorzitter is per 1 januari 2013 het maximumbedrag dat overeenkomstig de WNT voor de sector is bepaald.

Voor de leden is gebruik gemaakt van de bezoldigingscode van 12 mei 2013, opgesteld door de Haygroup. In 2015 is de WNT-norm omlaag bijgesteld naar 178 duizend euro. Omdat alle leden van het college een reeds bestaande arbeidsovereenkomst hadden, hebben zij gebruik gemaakt van het van toepassing zijnde overgangsrecht. Dit recht houdt in dat bestaande bezoldigingsafspraken boven het bij wet vastgestelde bezoldigingsmaximum, gedurende een termijn van vier jaar na inwerkingtreding van de wet worden gerespecteerd. Omdat het overgangsrecht reeds in 2014 van toepassing was, moet de bezoldiging bij een nieuwe arbeidsovereenkomst in twee jaar worden teruggebracht tot het voor de topfunctionaris geldende bezoldigingsmaximum. Omdat alle leden in 2015 een bezoldigingsafpraak van minder dan vier jaar hadden, is de bezoldiging zoals in 2014 van toepassing was gerespecteerd.

Indien de bezoldiging van de leden van het College van Bestuur wordt afgezet tegen de geldende normen (voorzitter: WNT, leden: Hay) ontstaat het volgende overzicht:

	Beloning	Fiscale bijtelling auto	Pensioen premies (wgvd)	Totaal	Norm volgend uit overgangsrecht	Norm 2015
drs. M.J.G. Bormans	169.600	13.595	16.488	199.683	199.905	178.000
J.G. Roelof	165.399		16.370	181.769	199.905	178.000
dr. A.A. Sanderman	158.072	7.573	16.121	181.766	199.905	178.000

c. Vergoedingen

Op grond van de arbeidsovereenkomsten van de leden van het College van Bestuur zijn de volgende vergoedingen verstrekt:

- beschikbaarstelling van een leaseauto met een cataloguswaarde van € 60.000 inclusief btw en bpm;
- voor in Nederland gereden kilometers wordt een brandstofvergoeding toegekend;
- beschikbaarstelling van een mobiele telefoon, een iPad, incl. vergoeding van abonnements-, gespreks- en internetkosten;
- een forfaitaire onkosten-/representatievergoeding ten bedrage van € 225 per maand. Deze vergoeding is geen looncomponent voor de WNT, omdat het een vaste onbelaste kostenvergoeding is die naar aard en omvang schriftelijk onderbouwd is. Het eventueel bovenmatige deel is aangemerkt als eindheffingsbestanddeel voor de vrije ruimte van de werkkostenregeling;
- vergoeding van binnenlandse verblijfkosten, alsmede buitenlandse reis- en verblijfkosten bij zakelijke reizen.

d. Declaraties

Declaraties vinden plaats conform het op 26 maart 2012 door de Raad van Toezicht vastgestelde declaratiekader (zie bijlage). De voorzitter van de Raad van Toezicht tekent voor de declaraties van de voorzitter van het College van Bestuur. De voorzitter van het College van Bestuur tekent voor de declaraties van de leden. Jaarlijks worden de declaraties van het College van Bestuur gepubliceerd op de website van de hogeschool. Daarnaast zijn ook de overige kosten die op factuur betaald zijn (zoals scholingskosten, chauffeursdiensten en relatiegeschenken ten behoeve van een bijzondere prestatie of gelegenheid) opgenomen in onderstaande tabel:

	Dhr. Bormans	Dhr. Roelof	Mw. Sanderman	Totaal
Declaraties op basis van declaratieformulier				
<i>Representatiekosten</i>	-	-	-	-
<i>Reis- en verblijfkosten</i>	-	105	-	105
<i>Overige</i>	649	44	68	761
Vaste onbelaste vergoedingen	2.700	2.700	2.700	8.100
Telefoonkosten	1.429	1.199	1.230	3.858
Scholingskosten	85	6.346	85	6.516
Overige aan persoon toe te rekenen kosten betaald op factuur	2.374	1.663	281	4.317
Overige niet aan persoon toe te rekenen kosten	2.847	2.845	2.845	8.537
Overige niet aan persoon toe te rekenen scholingskosten	994	995	995	2.984
Totaal	11.078	15.898	8.203	35.178

e. Variabele deel van de bezoldiging

Niet van toepassing.

f. Eventuele afvloeiingsregeling

Was niet aan de orde.

g. Pensioenafspraken

In de arbeidsovereenkomsten met de leden van het College van Bestuur is vermeld dat de werkgever ervoor zorgt dat de werknemer bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds is verzekerd.

h. Wachtgeld

Voor alle leden van het College van Bestuur is voorzien in een aanspraak op wachtgeld gelijk aan hetgeen bedoeld in de CAO voor het hoger beroepsonderwijs.

i. Overige punten

De hogeschool heeft aan de leden van het College van Bestuur geen persoonlijke leningen, garanties, en dergelijke verstrekt. Voor bijzondere vergoedingen zie d.

5. Bezoldigingsbeleid komende periode

Het algemene uitgangspunt voor de honorering van het College van Bestuur is dat de instelling zich ook in de komende periode conformeert aan de wettelijke regelgeving (inclusief overgangsrecht), zelfbinding van de branche en bestuurlijke afspraken: de WNT. De wet verlaging bezoldigingsmaximum WNT, welke is ingegaan op 1 januari 2015 is van toepassing op nieuwe aanstellingen of arbeidsovereenkomsten en wordt actueel bij de verlenging van de aanstelling van de heer Bormans in september 2016. Voor de heer Roelof geldt dat hij in het kader van de Wet Werk en Zekerheid een aanstelling voor onbepaalde tijd heeft. Omdat het in zijn geval gaat om het verlengen van de benoemingstermijn met één jaar, mag het overgangsrecht nog worden voortgezet.

Op grond van de bovenvermelde normbedragen zijn de volgende salarissen van toepassing in 2016:

- voorzitter (WNT max.): € 179.000; Voor wat betreft het oude contract kan de oude salariëring worden aangehouden, maximaal € 199.905 (8/12e gedeelte daarvan). Voor het nieuwe contract dient het WNT maximum van € 179.000 te worden gehanteerd (4/12e gedeelte daarvan).
- lid (HAY max.): Het uitgangspunt is dat een lid 91% van de bezoldiging van de voorzitter ontvangt. Bestaande contracten worden hierbij gerespecteerd. Aangezien de OCW-regeling dit onderscheid niet maakt, zal deze staffel in toekomstige situaties worden losgelaten.

Het overgangsrecht is niet meer van toepassing op contracten die opnieuw afgesloten worden.

Het salaris van mevr. Sanderman valt tot en met sept 2018 nog onder het overgangsrecht en zal gelijk zijn aan haar salaris in 2015.

6. Slotopmerking

Dit remuneratierapport wordt na de vaststelling in de vergadering 2016 op de website van de hogeschool geplaatst. Voorts wordt de bezoldiging van de leden van het College van Bestuur vermeld in het jaarverslag en in de jaarrekening.

7. Vergoedingen leden Raad van Toezicht

In 2015 zijn aan de leden van de Raad van Toezicht de volgende vergoedingen verstrekt:

	Bruto vergoeding (excl. BTW)	Norm naar rato (excl. BTW)
mr. W. Sorgdrager (voorzitter a.i.)	20.442*	26.700
C.A.C.M. Oomen	13.500	17.800
drs. J.W.A. Verlaan	13.500	17.800
drs. C.W. van der Waaij RA	13.500	17.800
J.C. Beerman MBA (vanaf 01-09-2015)	4.500	5.933
Mr. C.M. Insinger MBA (vanaf 01-09-2015)	4.500	5.933

*In de bruto vergoeding van mr. W. Sorgdrager is een afscheidsgroef van 500 euro gebruteerd opgenomen.

De maximum beloning voor leden van de Raad van Toezicht is met ingang van 1 januari 2015 maximaal 10% van de voor de sector geldende maximale beloning (€ 178.000). Voor voorzitters is dit maximaal 15%. Deze vergoeding bedraagt het bedrag exclusief BTW.

Zoals bekend heeft de Europese Commissie bewerkstelligd dat de huidige vrijstellingsregeling voor commissarissen inzake btw-heffing (ondernemerschap) in Nederland is ingetrokken. Dit betekent dat vanaf 2013 iedere toezichthouder een factuur met btw dient te sturen voor de afgesproken vergoeding. De btw (21%) wordt berekend over het bedrag dat nu als bruto salaris wordt vergoed. Omdat de toezichthouder vanaf 1 januari 2013 btw-ondernemer is, dient deze een btw-administratie te voeren. Hierbij kan uiteraard betaalde btw op gemaakte kosten in mindering worden gebracht. De gemaakte kosten moeten voortkomen uit het houden van het toezicht.

De Raad van Toezicht streeft naar een beloning die geldt als gemiddeld voor een hogeschool in Nederland van een vergelijkbare grootte. Dit betekent dat de volgende bedragen van kracht zullen zijn vanaf 1 januari 2016:

- voorzitter: € 19.400 (excl. btw)
- lid: 13.500 (excl. btw)

De Raad van Toezicht heeft in 2015 geen declaraties ingediend.

Dit rapport is vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht d.d. 23 mei 2016.

Bijlage: declaratieregels.

Declaratieregels medewerkers Hogeschool Rotterdam

(Definitieve versie)

Categorie	Declaratie-artikel	Is van toepassing op:		
		Medew.	Vz/dir.	CvB
1. Algemeen	1.1. De voorgeschreven HR-declaratie-formulieren dienen volledig ingevuld te worden. Per post dient een toelichting te worden gegeven. Toelichting bevat doel, eventueel gezelschap. Declaraties bevatten ook de originele bonnen en eventueel het creditkaartafschrift-overzicht. Declaraties die niet aan deze criteria voldoen, worden niet in behandeling genomen en worden geretourneerd.	X	X	X
	1.2. Declaraties dienen per post te zijn voorzien van een grootboeknummer en kostenplaats, en de handtekeningen van de budgetverantwoordelijke/leidinggevende te hebben.	X	X	X ¹
	1.3. Onkosten verlopen zo veel mogelijk via de inkoopprocessen (met facturen en betaling door Financiën). Daar waar er sprake is van een centraal inkoopbeleid, kunnen deze kosten nimmer gedeclareerd worden, maar dienen ze altijd te lopen via de centrale inkoper.	X	X	X
	1.4. Een HR-creditkaart is niet bestemd voor het doen van privé-uitgaven, maar is uitsluitend ter vermijding van het uit eigen budget voorschieten door een medewerker.		X	X
	1.5. Vergoedingen vinden plaats onder toetsing van de arbeidsvoorwaarden en de door de fiscus gestelde regels en de juiste toepassing daarvan.	X	X	X
	1.6. De aanspraak op een vergoeding verval, indien de betrokkene de declaratie niet heeft ingediend binnen drie maanden na het moment waarop de desbetreffende kosten zijn gemaakt. Eventuele voorschotten of betalingen gedaan via creditkaart/inkoopfacturen, die ook niet tijdig ingediend zijn, worden op het salaris ingehouden.	X	X	X
	1.7. De declaratie wordt vergoed op het door de declarant aangegeven rekeningnummer.	X	X	X
	1.8. Daar waar deze regeling niet in voorziet is niet declarabel. Indien een werknemer toch van oordeel is dat een bepaalde uitgave declareerbaar zou moeten zijn, kan hij/zij zijn leidinggevende vragen een verzoek bij de directeur P&O in te dienen. Deze is verplicht om binnen 1 maand na ontvangst van het verzoek een voorstel voor te leggen aan het CvB, die hiervoor een besluit moet nemen.	X	X	

¹ Bij een declaratie van een lid van het CvB wordt getekend door de voorzitter; bij een declaratie van de voorzitter van het CvB tekent de voorzitter van de Raad van Toezicht.

2. Dienstreizen binnenland	2.1. Als definitie voor een dienstreis binnenland geldt dat dit een reis betreft die in het belang van de organisatie wordt gemaakt.	X	X	X
	2.2. Vergoeding van dienstreizen vindt plaats op basis van de volgende wijze van reizen; - Uitgangspunt voor alle medewerkers is openbaar vervoer 1 ^e klas; - Voor directeuren kan met eigen auto worden gereisd;	X	X	
	2.3. Een dienstreis start en eindigt in de plaats van de tewerkstelling (standplaats).	X	X	
	2.4. Een medewerker, niet zijnde directeur, kan toestemming worden verleend om te reizen met een auto en/of taxi. Hierbij geeft de leidinggevende via het akkoord op de declaratie aan, dat ingestemd wordt met reizen met een auto en dat vergoeding op basis van kilometers mag plaatsvinden respectievelijk dat de taxi op basis van werkelijke kosten gedeclareerd kan worden.	X		
	2.5. De berekening van de vergoeding van de kosten van dienstreizen met auto geschiedt met behulp van de door de HR verstrekte routeplanner en tegen een tarief van 19 eurocent per kilometer met in achtneming van artikel 2.3. De kilometervergoeding voor dienstreizen met de auto is all-in, dus inclusief eventuele parkeerkosten, tolgelden, veerdiensten, etc	X	X	
	2.6. Treintaxi kan zonder bon worden gedeclareerd, aangezien de bon moet worden ingeleverd. Vergoeding vindt pas plaats als er geen andere openbaar vervoermiddelen ter beschikking staan, een en ander ter beoordeling van de budgetverantwoordelijke.	X	X	X
	2.7. Indien gebruik is gemaakt van de OV-chipkaart kan in plaats van het vervoersbewijs, ook een kopie van het transactie-overzicht toegevoegd worden.	X	X	X
	2.8. Chauffeursdiensten zijn niet declarabel, noch via declaratie noch via inkoop.	X	X	
3. Maaltijdvergoeding binnenland	3.1. Bij overwerk, op een werkdag die minstens uit 8 uren bestaat en het tijdstip van beëindiging na 20.00 uur ligt, is een vergoeding voor een avondmaaltijd mogelijk. Het te declareren bedrag is de kostprijs, doch bedraagt maximaal €10,00 per maaltijd.	X		
	3.2. In geval van een werkgerelateerde – niet zijnde overwerk – ontbijt, lunch en/of diner kunnen de werkelijke kosten door aangewezen personen gedeclareerd worden, met in achtneming van de volgende maxima per persoon: - ontbijt: € 15,00 - lunch: € 30,00 - diner: € 70,00 Door het CvB kan vooraf toestemming worden gegeven om van deze bedragen af te wijken, maar zij doet dit alleen indien er sprake is van een bijzondere hogeschool-activiteit (bijvoorbeeld jaaropening).	X	X	X

4. Hotel en verblijfkosten bij dienstreizen binnenland	4.1. Vergoeding betreft de werkelijk gemaakte kosten met in achtneming van de volgende (dag)maxima: - voor ontbijt, lunch, diner: zie artikel 3.2 - € 125,00 voor logies (uitgangspunt een hotel in middensegment).	X	X	X
	4.2. De vergoeding voor kleine persoonlijke uitgaven tijdens een dienstreis bedraagt een forfaitair bedrag per etmaal van € 5,00. Er kunnen dus geen andere uitgaven afzonderlijk gedeclareerd worden.	X	X	
5. Kosten bij dienstreizen buitenland	5.1. Een buitenlandreis is een meerdaagse reis in het buitenland. Hiervoor is een apart aanvraagformulier beschikbaar. Deze dient vóóraf geaccordeerd te worden (anders geen vergoeding achteraf) door de leidinggevende en bij de declaratie achteraf als kopie toegevoegd te worden.	X	X	
	5.2. Uitgangspunt voor een verblijf in een hotel in het buitenland is een hotel in het middensegment. De werkelijke kosten kunnen worden gedeclareerd met in achtneming van de volgende (dag) maxima: - voor ontbijt, lunch, diner: zie artikel 3.2. - € 150,00 voor logies.	X	X	X
	5.3. Uitgangspunt voor de reismethode is de kortste reistijd (inclusief voor-, natransport en wachttijd). Daarbij is er keuze uit: - Eigen auto; - Openbaar vervoer (meestal trein); - Vliegtuig De vervoerskeuze wordt - in overleg met betrokkene en het bureau Buitenland - gemaakt door de leidinggevende. Vergoed worden de werkelijke kosten met inachtneming van volgende: - Auto: altijd 19 eurocent per kilometer (all-in); - Trein: Comfort klasse of indien niet aanwezig 1 ^e klas; - Vliegtuig: economy class (tenzij bij de aanvraag (artikel 5.1.) anders is overeengekomen).	X	X	X
	5.4. De vergoeding voor kleine persoonlijke uitgaven tijdens een dienstreis buitenland bedraagt een forfaitair bedrag per etmaal van €10,00. Er kunnen dus geen andere zaken afzonderlijk gedeclareerd worden.	X	X	X
	5.5. De overige kosten, niet zijnde kleine persoonlijke uitgaven (zie 5.4.), maar kosten voor het vervoer ter plaatse congres-, visum-, en/of inentingskosten, worden op basis van werkelijke kosten vergoed.	X	X	X

6. Personeelsgeschenken	6.1. Onder personeelsgeschenken wordt verstaan (kleine) uitgaven (inclusief bijvoorbeeld bloemstuk, bonnen, kaarten, etc.) - door of in opdracht van de directeur - i.v.m. bijzondere prestaties of bijzondere gelegenheden, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • officiële feestdag (bijvoorbeeld kerstmis/nieuwjaar); • persoonlijke gebeurtenissen (geboorte van kind, ziekte, ongeluk, jubileum, diploma, huwelijk, overlijden, etc); Dit in totaal met een maximum van in totaal €75,- per persoon per kalenderjaar. Uitgaven voor verjaardagen kunnen niet gedeclareerd worden.	X	X	X
	6.2. Omdat dergelijke geschenken met een waarde boven een bepaalde grens op (kalender) jaarbasis door de werkgever fiscaal belast moet worden, dient op het declaratieformulier expliciet vermeld te worden aan wie de schenking gedaan is.	X	X	X
7. Overige kosten	7.1. Indien een medewerker een door de Hogeschool beschikbaar gesteld abonnement voor een mobiele telefoon heeft, kan deze medewerker geen telefoonkosten (noch vast/variabel) meer declareren.	X	X	X
	7.2. Als een medewerker een forfaitaire vergoeding ontvangt, dan vervangt deze vergoeding de mogelijkheid van het afzonderlijk declareren van: <ul style="list-style-type: none"> - Kleine persoonlijke uitgaven (bijvoorbeeld kleine consumpties zoals koffie, broodje, snacks, kranten, tijdschriften) Parkeer, veer, tol, waskosten, etc. leaseauto; - Gebruik privé telefoon, computer en randapparatuur; - Fooien; - Vakliteratuur; - Etc. 		X	X
	7.3. Indien een medewerker een (lease)auto ter beschikking is gesteld, dan worden alle kosten, die direct hiermee verbonden zijn, rechtstreeks door de Hogeschool betaald en zijn dus niet declarabel. Brandstofkosten moeten voldaan worden via de ter beschikking gestelde tankpas. Eventuele (verkeers)boetes worden achteraf door de werkgever verrekend met het salaris.	X	X	X
	7.4. Fooien zijn niet declarabel	X	X	X
	7.5. Inschrijfgelden voor symposia/congressen kunnen gedeclareerd worden, mits deze niet via het reguliere inkoopproces aangeschaft kunnen worden.	X	X	X
	7.6. Vakliteratuur (abonnementen, losse vaktijdschriften, boek), lidmaatschappen/contributies van beroepsverenigingen mits deze niet via het reguliere inkoopproces aangeschaft kunnen worden en indien de leidinggevende vooraf geaccordeerd heeft.	X	X	